

**Приватний вищий навчальний заклад
«Медико-Природничий Університет»**

м. Миколаїв

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна	Юридична психологія
Освітньо-професійна програма	Психологія
Освітньо-професійний ступінь	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна
Рік навчання/семестр	IV рік, семестр 7
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	Кредитів 5 усього годин 150 лекцій 24 семінарські 48 самостійна робота 78
Викладач ПП	
Е-mail, контактний телефон викладача	
Посилання на сайт	
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	Програма навчальної дисципліни «Юридична психологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Психологія». Юридична психологія - самостійна галузь знання на межі психології та юриспруденції. Вона вивчає психологічні явища, механізми та закономірності, пов'язані з правом, його виникненням, застосуванням і впливом у цілісній системі "людина - суспільство - право". В центрі її уваги знаходяться психологічні аспекти особистості, поведінки та діяльності у сфері права, оскільки саме право - результат людської діяльності, звернений, передусім, до особистості. Особистість - безпосередній учасник реально існуючих суспільних відносин (економічних, виробничих, службових тощо); вона стає стороною правових відносин у всій їх різноманітності (цивільних, кримінальних, сімейних та ін.) у зв'язку чи з приводу фактів, що набувають конкретного юридичного значення стосовно даного випадку.
Мета та завдання курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Юридична психологія» є вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями щодо проявів і

	використання психічних закономірностей та психологічних особливостей у сфері правового регулювання і юридичної діяльності, а також закріплення практичних навичок для їх застосування у конкретних життєвих ситуаціях. Основними завданнями вивчення дисципліни «Юридична психологія» є: дати загальні уявлення про юридичну психологію як науку, надати характеристику основних складових частин юридичної психології та специфіку прояву закономірностей психічної діяльності особистості у різних сферах юридичної роботи.
--	--

Програмні результати навчання

Під час вивчення дисципліни «Юридична психологія» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові:

- здатність аналізувати психологічний стан об'єкта професійного впливу, вибору адекватних особистості та ситуації методів і прийомів;

ФК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

ФК 02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

ФК 08. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх роз'яснення.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб відповідно до віку.

Зміст курсу

№ з/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, завдання і система юридичної психології	2
2	Тема 2. Психологічна характеристика юридичної діяльності	2
3	Тема 3. Правова психологія	4
4	Тема 4. Кримінальна психологія	4
5	Тема 5. Психологія слідчих дій	4
6	Тема 6. Психологія судової діяльності	4
7	Тема 7. Виправна (пенітенціарна) психологія	4
	Усього:	24

№ з/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, завдання і система юридичної психології	4
2	Тема 2. Психологічна характеристика юридичної діяльності	6
3	Тема 3. Правова психологія	6
4	Тема 4. Кримінальна психологія	8
5	Тема 5. Психологія слідчих дій	8
6	Тема 6. Психологія судової діяльності	8
7	Тема 7. Виправна (пенітенціарна) психологія	8
	Усього:	48
№ з/п	ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, завдання і система юридичної психології	10
2	Тема 2. Психологічна характеристика юридичної діяльності	10
3	Тема 3. Правова психологія	10
4	Тема 4. Кримінальна психологія	12
5	Тема 5. Психологія слідчих дій	12
6	Тема 6. Психологія судової діяльності	12
7	Тема 7. Виправна (пенітенціарна) психологія	12
	Усього:	78

Пререквізити	Дисципліна «Юридична психологія» базується безпосередньо на знаннях та навичках, отриманих при вивченні дисциплін на попередніх курсах, а саме: загальна психологія, політична психологія та соціальна психологія.
Кореквізити	
Постреквізити	Післядипломне навчання та також закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім рівнем магістр
Методи навчання	Методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: проведення практичних занять, дискусій, індивідуально-консультативна робота, самостійна робота з літературою, в інформаційних мережах, підготовка і презентація творчих робіт, виконання індивідуальних самостійних завдань – учбових чи наукових. Наукова робота студентів складається з публікацій, участі у конференціях та олімпіадах, конкурсах, отриманні грантів. Індивідуально-консультативна робота передбачає взаємодію студентів з викладачем, по-перше, для відробки пропущених занять, співбесід за матеріалами, які не засвоєні студентами чи викликають певні труднощі; по-друге, для контакту зі студентами, які виконують творчі завдання, проявляють інтерес та здібності до наукової роботи.
Засоби діагностики	Форма поточного контролю – усне опитування, тестування на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань.

	Періодична форма контролю – виконання контрольних робіт, розробка проектів, планів, колоквиуми, творчі роботи. У процесі навчання студентів використовуються наступні методи контролю: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи практичного контролю, тести, спостереження, модульна контрольна робота. Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється: • систематичний поточний контроль знань під час практичних занять у формі вибіркового усного опитування та практичних завдань, підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань. • модульний контроль у формі стандартизованого опитування за теоретичними питаннями, написання студентами поточних письмових тестових завдань, практичних завдань за означеними модулями.
Засоби контролю	поточний контроль, підсумковий контроль (залік)
Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу	
1. Предмет та система юридичної психології. 2. Завдання, які вирішує юридична психологія. 3. Методи юридичної психології та її характеристика. 4. Історія розвитку юридичної психології в Україні та за її межами. 5. Особливості використання знань з юридичної психології у професійній діяльності правознавця. 6. Предмет і задачі психології юридичної праці. 7. Етика і психологія правозастосувальної діяльності. Етичний кодекс психолога. 8. Професіограма правозастосувальної діяльності. 9. Психолого-педагогічні аспекти формування особистості правознавця. 10. Особистість і соціальна група. 11. Соціалізація особистості як основа соціально адаптованої поведінки. 12. Правова соціалізація, правосвідомість і законослухняна поведінка. 13. Правосвідомість і засоби масової інформації. 14. Психологія правознавчої діяльності. 15. Предмет і завдання кримінальної психології. 16. Фактори, що впливають на формування девіантної і делінквентної поведінки. 17. Психологія злочинного діяння. 18. Психологія особистості злочинця. 19. Психологічні особливості і структура злочинних груп. 20. Психологія масових явищ. 21. Соціально-психологічна характеристика особистості у юридичній психології. 22. Психологічна структура злочину. 23. Психологічні особливості вивчення особи, яка підозрюється у скоєнні злочину. 24. Психологічні особливості слідчо-розшукової діяльності. 25. Психологія обстеження місця події. 26. Психологія затримання. 27. Психологічні особливості здійснення обшуку. 28. Психологія розпізнання. 29. Психологія допиту і очної ставки. 30. Психологія слідчого експерименту. 31. Психологія потерпілого. 32. Методи психологічного впливу в правознавчій діяльності.	

33. Психологічний портрет та особливості його створення.
34. Психологічні особливості діагностики брехні, приховування причетності й обставин.
35. Психологічний зміст судової діяльності.
36. Загальна психологічна характеристика судового процесу.
37. Психологічна характеристика діяльності судді.
38. Психологічні аспекти діяльності прокурора.
39. Психологічні аспекти діяльності адвоката.
40. Психологічні аспекти оцінки злочинної поведінки і призначення кримінальноправового покарання.
41. Психологія винесення вироку.
42. Психологія цивільно-правового регулювання та цивільного судочинства. 43. Психологія взаємодії людей у сфері цивільно-правових відносин.
44. Психологічні аспекти цивільного процесу.
45. Судово-психологічна експертиза в цивільному судочинстві.
46. Психологічні аспекти діяльності арбітражного суду.
47. Судово-психологічна експертиза: цілі та задачі.
48. Методики проведення судово-психологічної експертизи.
49. Обов'язкові і факультативні приводи призначення СПЕ.
50. Судово-психологічна експертиза емоційних станів.
51. Судово-психологічна експертиза потерпілих у справах про статеві злочини.
52. Судово-психологічна експертиза індивідуально-психологічних особливостей.
53. Експертиза соціально-психологічних особливостей членів злочинного угруповання.
54. Судово-психологічна експертиза встановлення здатності неповнолітнього правопорушника щодо розуміння значення здійснених ним дій.
55. Посмертна судово-психологічна експертиза.
56. Експертиза здатності свідчити.
57. Предмет і задачі виправно-трудової психології.
58. Динаміка особистості позбавленого волі та виховний процес.
59. Психологія поведінки засудженого.
60. Психологія позбавленого волі, задачі та фактори ресоціалізації.
61. Психологічні особливості роботи з особами, які були засуджені.
62. Психологія оперативно-розшукової діяльності.
63. Психологія праці адвоката.
64. Психологія кримінального середовища.
65. Основи вивчення та оцінки особистості злочинця.
66. Професійна деформація правознавців, методи її попередження.
67. Психологічне забезпечення роботи юриста, його зміст та методи.
68. Особливості вивчення людини у психологічному спостереженні.
69. Особливості розроблення психологічного портрета людини у юридичній діяльності.
70. Психологічне спостереження за кримінальним угрупованням.
71. Правова психологія особистості.
72. Психологія права.
73. Психологічний зміст правотворчої діяльності

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Юридична психологія» є вибірковою дисципліною для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія.

При вивченні навчальної дисципліни «Юридична психологія» здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування практичних занять, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до занять, підготовку презентацій.

Запізнені завдання (письмові роботи). Здобувачам вищої освіти, які вчасно не мають можливості скласти домашні завдання викладач надає можливість для їх повторного виконання й складання

у визначеним ним термін.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикивання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика оцінювання курсу

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, кредитного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля..

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки студентів.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння лекційного матеріалу, набуття практичних навичок при вирішенні виробничих ситуацій та розв'язуванні завдань, уміння самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал, висловлювати та обґрунтовувати власні думки, проводити презентацію опрацьованого матеріалу (письмово чи усно).

Завданням підсумкового контролю (заліку) є перевірка розуміння студентами програмного матеріалу в цілому, здатності логічно та послідовно розв'язувати практичні задачі, творчо використовувати накопичені знання. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Результати роботи студентів впродовж навчального семестру оцінюються в ході поточного контролю в діапазоні від 1 до 60 балів (включно), а результати підсумкового контролю (заліку) оцінюються від 1 до 40 балів (включно).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- активність та результативність роботи на практичних заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуальної роботи; – виконання контрольних робіт. Поточний контроль роботи студентів денної форми навчання з навчальної дисципліни здійснюється за наступними критеріями:

- активність та результативність роботи на практичних заняттях – до 10 балів;
- виконання завдань для самостійного опрацювання – до 5 балів;
- виконання контрольної роботи №1 – до 15 балів; – виконання контрольної роботи №2 – до 15 балів; – виконання контрольної роботи №3 – до 15 балів.

Звіт про виконання завдання для самостійної та індивідуальної роботи (реферат) подаються на перевірку і захищаються студентами у ході співбесіди з викладачем та у формі доповіді перед аудиторією.

Виконання контрольної роботи передбачає надання відповідей на 3 теоретичні питання і тести. Кожна модульна контрольна робота містить по 10 тестів. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів. Контрольна робота вважається зарахованою, якщо вона оцінена на 10 та більше балів. До контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості балів за поточну роботу. Ті студенти, які за результатами поточного контролю отримали 40 і більше балів, допускаються до іспиту.

Самостійна робота містить 3 завдання, кожне з яких оцінюється за шкалою:

- 1 теоретичне завдання – до 10 балів включно;
- 2 теоретичне завдання – до 10 балів; – 3 практичне завдання (розв'язування задачі) – до 20 балів.

Максимальна кількість балів, яка може бути отримана студентом за самостійну роботу – 40 балів.

Шкала оцінювання ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна:

1. Коновалова В. О., Шепітько В. Ю. Юридична психологія: Підручник. Х.: Право, 2008. — 240 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Konovalova_Violetta/Yurydychna_psykholohiia.pdf
2. Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та інші. Юридична психологія: Підручник / За загальн. Ред.. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсєєва. – К.: КНТ, 2007.

- 3.Бедь В.В. Юридична психологія: Навч. посіб. / В. В. Бедь – Львів: «Новий світ» - 2000», 2010.
4. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. Навч. посіб./В.Й. Бочелюк – К.:ЦУЛ, 2010.
https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/50_1-uridichna_psihologiya-Bocheluk.pdf
5. Коновалова В.О., Шепітько В.Ю. Юридична психологія: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В.О. Коновалова, В.Ю. Шепітько – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.
6. Максименко С.Д. Загальна психологія. 3-тє видання перероблене та доповнене: Підручник / С. Д. Максименко – К.: ЦУЛ, 2010.
7. Пальм Г.А. Загальна психологія: навч. посіб. / Г.А. Пальм -К.: ЦНЛ, 2009.
8. Психологія / За редакцією Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь», 2005. 8. Сергєєнкова О.П. Загальна психологія: навч. посіб. / О.П. Сергєєнкова – К.:ЦУЛ, 2015.